

บทสรุปสำหรับสื่อมวลชน

เศรษฐกิจไทยเข้าสู่ภาวะถดถอยอย่างชัดเจนตั้งแต่ไตรมาสสุดท้ายของปี 2551 โดยอัตราการขยายตัวติดลบต่อเนื่องแล้วสองไตรมาส และมีการคาดการณ์อย่างแพร่หลายว่าจะยังติดลบต่อไปอีก ทั้งนี้เป็นผลจากการลดลงอย่างรุนแรงของรายได้การส่งออกและการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามในระยะประมาณหลายเดือนที่ผ่านมา ได้เริ่มมีสัญญาณของการ ‘ฟื้นตัว’ ของเศรษฐกิจโลก โดยดัชนีเศรษฐกิจหลายตัวโดยเฉพาะดัชนีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเริ่มมีอัตราการลดที่ชะลอตัวลง บางตัวก็ปรับสูงขึ้น และเนื่องจากเศรษฐกิจไทยอิงกับเศรษฐกิจโลกอย่างใกล้ชิด ดังนั้นจึงหวั่นว่ รูปแบบ และความยั่งยืนของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดและสมควรได้รับการวิเคราะห์อย่างรอบด้านเพื่อความแม่นยำของการพยากรณ์เศรษฐกิจโดยเฉพาะในระยะ 1-2 ปีข้างหน้า เพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายรับมือที่เหมาะสมได้

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย จึงได้จัดทำรายงานการวิจัยฉบับนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความยั่งยืนของสัญญาณการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก โดยเริ่มจากการรวบรวมและนำเสนอการเปลี่ยนแปลงของดัชนีทางเศรษฐกิจที่สำคัญของเศรษฐกิจหลักของโลก (เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น จีน) เศรษฐกิจภูมิภาค และเศรษฐกิจไทย จากนั้นจะวิพากษ์ความยั่งยืนของแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรเหล่านี้ พร้อมทั้งเสนอมุมมองทางด้านปัจจัยพื้นฐานของเศรษฐกิจโลก โดยรวบรวมความคิดและผลการวิจัยของนักเศรษฐศาสตร์ในประเด็นนี้ และเสนอผลการประมาณการเศรษฐกิจมหภาคของไทยรายไตรมาสสำหรับปี 2552 และ 2553

กล่าวโดยสรุป การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกแม้จะมีความชัดเจนจากการปรับตัวเพิ่มขึ้นของดัชนีทางเศรษฐกิจที่สำคัญหลายตัวในระยะ 3-5 เดือนที่ผ่านมา แต่ก็ยังมีได้เป็นหลักประกันว่าการฟื้นตัวจะยั่งยืนหรือแข็งแกร่ง เนื่องจากการฟื้นตัวของการผลิตอาจเป็นผลจากการปรับตัวที่ลดลงมากเกินไปจนกระทั่งในระยะแรกจนทำให้ต้องกลับมาผลิตเมื่อสินค้าคงคลังร่อยหรอ นอกจากนั้นดัชนีหลายตัวแม้จะปรับขึ้นแต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ที่สำคัญคือปัจจัยพื้นฐานหลายส่วนยังไม่มีแนวโน้มดีขึ้นที่ชัดเจนหรือยังอยู่ระหว่างการปรับตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะปัจจัยพื้นฐานที่เชื่อมโยงกับเหตุแห่งปัญหาของวิกฤติครั้งนี้ ได้แก่การปรับตัวของการใช้จ่ายที่เกินตัวของประเทศราย หรือการออมที่สูงเกินไปของประเทศเกิดใหม่บางประเทศ ความมั่งคั่งของภาคครัวเรือนในรูปของราคาบ้านก็ยังมีแนวโน้มขาลง ส่วนราคาหลักทรัพย์แม้จะปรับตัวขึ้นแรงในระยะหลัง แต่ก็ยังต่ำกว่าระดับสูงสุดก่อนวิกฤติมากพอควร หนี้สินของภาคครัวเรือนในสหรัฐก็ยังอยู่ในระดับสูงแม้จะปรับลดมาบ้างแล้ว ส่วนแบบแผนการค้าระหว่างประเทศเริ่มส่งสัญญาณของการปรับตัวสู่สมดุลมากขึ้นแต่ก็ยังเป็นไปอย่างช้า ๆ

ผลการวิเคราะห์ดัชนีเศรษฐกิจและพัฒนาการของปัจจัยพื้นฐาน บ่งชี้ว่าการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกน่าจะยังเป็นไปอย่างช้า ๆ โดยมีลักษณะคล้าย U-Shape ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นส่วนใหญ่ของนักเศรษฐศาสตร์ที่ติดตามวิกฤติเศรษฐกิจโลกครั้งนี้ โดยในช่วงลากยาวของฐานตัว U อาจเห็นการเร่งตัวของเศรษฐกิจได้เป็นครั้งคราว

ลักษณะการฟื้นตัวอย่างช้า ๆ และใช้เวลานี้สะท้อนออกมาในการประมาณการของเศรษฐกิจไทยด้วย เนื่องจากการส่งออกของไทยยังคงขึ้นกับภาวะเศรษฐกิจโลกเป็นหลัก โดยในกรณีฐานคาดว่าเศรษฐกิจจะหดตัวร้อยละ 2.3 ในปีนี้และขยายตัวร้อยละ 1.6 ในปีหน้า อย่างไรก็ตามภาครัฐก็มีส่วนช่วยให้เศรษฐกิจขยายตัวได้เพิ่มขึ้น เช่นงบกลางปีงบประมาณ 2552 ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวมากขึ้นร้อยละ 0.8 ในปี 2552 หรือมองไปข้างหน้าถ้ารัฐบาลเพิ่มงบกระตุ้นเศรษฐกิจในปี 2553 เช่นจัดสรรงบจากโครงการไทยเข้มแข็งให้ลงในปีแรกมากขึ้น ก็จะทำให้เศรษฐกิจปีหน้าขยายตัวเพิ่มจากร้อยละ 1.4 เป็นร้อยละ 2.0

ผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยในกรณีฐาน

	ปี 2552					ปี 2553				
	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4
การขยายตัวทางเศรษฐกิจ	-2.3	-7.1	0.8	-3.1	0.2	1.6	2.2	-0.9	2.3	3.0
การบริโภคเอกชน	0.7	-2.6	2.4	2.9	0.1	3.8	4.9	4.2	2.2	3.9
การลงทุนเอกชน	-15.5	-17.7	-18.1	-9.6	-15.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9
การบริโภคภาครัฐ	30.2	2.8	44.8	41.1	29.1	7.6	36.8	-2.7	-2.7	10.0
การลงทุนภาครัฐ	13.4	-9.1	47.2	11.1	1.7	-8.1	6.9	-31.2	-4.1	10.0
ส่งออกสินค้าและบริการ	-16.5	-16.4	-20.6	-23.9	-3.7	-0.7	-5.5	-1.9	1.2	3.2
- ท่องเที่ยว	-8.0	-25.6	-16.5	9.0	10.5	12.8	18.8	14.6	9.6	8.6
นำเข้าสินค้าและบริการ	-19.4	-31.4	-16.5	-15.0	-15.0	4.3	14.6	-0.5	-1.2	6.6
อัตราเงินเฟ้อ	-1.0	-0.3	-2.5	-2.9	1.9	2.1	3.3	2.1	1.7	1.3

ผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยกรณีเพิ่มการกระตุ้นในปีงบประมาณ 2553

	ปี 2552					ปี 2553				
	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4
การขยายตัวทางเศรษฐกิจ	-2.2	-7.1	0.8	-3.1	0.9	2.3	3.0	-0.1	3.2	3.0
การบริโภคเอกชน	1.0	-2.6	2.4	2.9	1.1	4.7	6.0	5.4	3.5	3.9
การลงทุนเอกชน	-15.5	-17.7	-18.1	-9.6	-15.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9
การบริโภคภาครัฐ	30.2	2.8	44.8	41.1	29.1	7.6	36.8	-2.7	-2.7	10.0
การลงทุนภาครัฐ	16.7	-9.1	47.2	11.1	18.0	3.5	24.1	-20.2	11.3	10.0
ส่งออกสินค้าและบริการ	-16.5	-16.4	-20.6	-23.9	-3.7	-0.7	-5.5	-1.9	1.2	3.2
- ท่องเที่ยว	-8.0	-25.6	-16.5	9.0	10.5	12.8	18.8	14.6	9.6	8.6
นำเข้าสินค้าและบริการ	-19.1	-31.4	-16.5	-15.0	-13.9	5.5	16.2	1.0	0.6	6.6
อัตราเงินเฟ้อ	-1.0	-0.3	-2.5	-2.9	1.9	2.1	3.4	2.1	1.7	1.3

ผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยกรณีไม่มึงบกลางปี 2552

	ปี 2552					ปี 2553				
	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4
การขยายตัวทางเศรษฐกิจ	-3.1	-7.1	-1.6	-3.7	0.2	2.4	2.2	1.5	2.9	3.0
การบริโภคเอกชน	-0.4	-2.6	-1.0	2.1	0.1	4.9	4.9	7.9	3.0	3.9
การลงทุนเอกชน	-15.5	-17.7	-18.1	-9.6	-15.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9
การบริโภคภาครัฐ	30.2	2.8	44.8	41.1	29.1	7.6	36.8	-2.7	-2.7	10.0
การลงทุนภาครัฐ	-2.6	-9.1	-4.2	0.8	1.7	6.9	6.9	5.7	5.7	10.0
ส่งออกสินค้าและบริการ	-16.5	-16.4	-20.6	-23.9	-3.7	-0.7	-5.5	-1.9	1.2	3.2
- ท่องเที่ยว	-8.0	-25.6	-16.5	9.0	10.5	12.8	18.8	14.6	9.6	8.6
นำเข้าสินค้าและบริการ	-20.5	-31.4	-20.3	-15.9	-15.0	5.8	14.6	4.3	-0.1	6.6
อัตราเงินเฟ้อ	-1.0	-0.3	-2.7	-3.0	1.9	2.1	3.3	2.2	1.7	1.3